

### U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci poručiťa **M. S.**, zomrelom X, naposledy bývajúci v B., ktorá sa viedla na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 4D 431/2006, o dovolaní dediča I. S., bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. H., advokátom so sídlom v B., proti uzneseniu Krajského súd v Banskej Bystrici z 17. augusta 2009, sp. zn. 13 CoD 46/2009 takto

### r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

JUDr. D. P., správcovi konkurznej podstaty úpadcu E., náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

### O d ô v o d n e n i e

Okresný súd v Brezne uznesením sp. zn. 4D 431/2006 z 4. mája 2009 žiadosť JUDr. D. P., správcu konkurznej podstaty úpadcu E., B., IČO: X, o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiťovi M. S. odmietol.

Na odvolanie JUDr. D. P., správcu konkurznej podstaty úpadcu E., B., Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 17. augusta 2009 sp. zn. 13 CoD 46/2009 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že E. S. bola účastníčkou dedičského konania po poručiťovi M. S., v časti týkajúcej sa vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov poručiťa a pozostalej manželky, na jej majetok bol vyhlásený konkurz, správa konkurznej podstaty mal konať namiesto nej,

preto súdom poverený súdny komisár mal konať so správcom konkurznej podstaty úpadkyne. Správca mal preto právo podať žiadosť o pokračovanie v dedičskom konaní a včas podanou žiadosťou osvedčenie o dedičstve stratilo platnosť.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dedič I. S. dovolanie. Uviedol, že odvolací súd pri rozhodovaní nesprávne aplikoval ust. § 175b O.s.p.. Správcovi konkurznej podstaty priznal postavenie účastníka dedičského konania, pričom prijal záver, že je potrebné na žiadosť správcu konkurznej podstaty pokračovať v dedičskom konaní, napriek tomu, že konštatuje, že nie je účastníkom dedičského konania. Z podaní správcu je zrejmé, že žiadosť o pokračovanie v dedičskom konaní a odvolanie podal vo svojom mene, mohol tak urobiť len v mene úpadkyne, ktorá ako obchodný subjekt nebola však účastníčkou dedičského konania. Odvolací súd tieto nedostatky v konaní správcu konkurznej podstaty nerešpektoval. Žiadal preto dovolaním napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že ten kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania ( § 237 písm. b/ O.s.p., § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. ).

Na dovolanie dediča sa vyjadril JUDr. D. P., správca konkurznej podstaty úpadcu E., B., IČO: X, ktorý žiadal dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací ( § 10 a ods.1 O.s.p. ) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania ( § 240 ods.1 O.s.p. ), ktorý je zastúpený advokátom ( § 241 ods.1 O.s.p. ) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa ( § 236 a nasl. O.s.p. ). Bez nariadenie dovolacieho pojednávania ( § 243a odd. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa ( § 236 ods.1 O.s.p. ).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pri skúmaní prípustnosti dovolania v prejednávanej veci vychádzal dovolací súd z toho, že pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu ( § 239 ods.1 písm. a/ O.s.p. ) alebo proti potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné ( § 239 ods.2 písm. a/ O.s.p. ) alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemeckého rozhodnutia ( § 239 ods.2 písm. b/ O.s.p. ) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné ( nevykonateľné ) na území Slovenskej republiky ( § 239 ods.2 písm. c/ O.s.p. ).

Dovolaním je v danom prípade napadnutý výrok uznesenia odvolacieho súdu, ktorým uznesenie súdu prvého stupňa o odmietnutí žiadosti o pokračovanie v konaní zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie; takéto rozhodnutie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení v zmysle § 239 ods.1 až 3 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy len v prípade niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatri do právomoci sudov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť<sup>c</sup> a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa po sa postupom sudu odňala možnosť<sup>c</sup> konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 O.s.p.). Dovolateľ<sup>c</sup> nenamieta, že v danom konaní došlo k niektorej z väd konania v zmysle § 237 písm. a/, c / až g/ O.s.p.; existencia väd takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

Vzhľadom na námietku dovolateľa sa dovolací súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti jeho tvrdenia, či ten, kto vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Zo spisu je zrejmé, že dedičské konanie sa týka poručiťa M. S., zomrelého X. V čase smrti bol poručiť ženatý a v čase začatia dedičského konania nebolo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov vyporiadané ani dohodou, ani súdnym rozhodnutím. V zápisnici o prejednaní dedičstva z 29. septembra 2006 sa uvádza, že účastníci E. S., M. S. a R. S. mali možnosť sa oboznámiť s obsahom a formou závetu, uviedli, že tento v plnom rozsahu akceptujú a keďže dedičia zo závetu majú prednosť pred dedičmi zo zákona notár oznámil, že v konaní bude pokračovať len s dedičom zo závetu, ktorým je I. S., bytom v B. Obsah spisu jednoznačne preukazuje, že na manželku poručiťa E. S., ktorá podnikala pod obchodným názvom E. bol uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 47-24K 381/2000 z 19. apríla 2002 vyhlásený konkurz, ktorý nie je doposiaľ ukončený. Konanie o dedičstve notár ako súdny komisár ukončil vydaním osvedčenia o dedičstve z 29. septembra 2006 v zmysle ustanovenia § 175zca O.s.p. K vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov poručiťa a pozostalej manželky (č.l. 88 spisu) došlo bez účasti správcu konkurznej podstaty.

Účinky vyhlásenia konkurzu upravuje § 14 o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov platného do 1. januára 2006 ( ďalej len „ZKV“). Podľa § 14 ods.1 vyhlásenie konkurzu má okrem iného tieto účinky : a/ oprávnenie nakladať s majetkom podstaty, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty prechádzajú na správcu. Právne úkony úpadcu týkajúce sa tohto majetku sú voči konkurzným veriteľom neúčinné. Osoba, ktorá uzavrela s úpadcom zmluvu, môže od nej odstúpiť, ibaže v čase jej uzavretia vedela o vyhlásení konkurzu, b/ úpadca môže odmietnuť prijatie daru alebo odmietnuť dedičstvo len so súhlasom správcu, c/ súdne a iné konania podľa osobitného predpisu, ktoré sa týkajú majetku patriaceho do podstaty, alebo konania o nárokoch, ktoré majú byť uspokojené z tohto majetku, možno začať na návrh správcu alebo podaním návrhu proti správcovi; ak ide o pohľadávky, ktoré treba prihlásiť v konkurze ( § 20 ods.1 ZKV ), môže byť konanie začaté v súlade s ustanoveniami § 23 a 24 ZKV, k/ zaniká úpadcovo

bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a do podstaty patrí aj tá jeho časť, s ktorou úpadca podnikal.

V čase po vyhlásení konkurzu úpadca nestráca spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva a ani spôsobilosť byť účastníkom konania, či procesnú spôsobilosť podľa procesného práva. Tieto jeho práva sú však obmedzené právnou úpravou, ktorá určité oprávnenia a povinnosti prenáša na inú osobu, ktorou je správca konkurznej podstaty. Výlučne správca konkurznej podstaty môže po vyhlásení konkurzu účinne nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty a viesť namiesto úpadcu aktívne alebo pasívne spory, týkajúce sa majetku patriaceho do podstaty alebo takých nárokov, ktoré môžu podstatu zaťažiť. Tiež má oprávnenie vykonať vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva zaniknutého vyhlásením konkurzu namiesto úpadcu a ak došlo k zániku bezpodielového spoluvlastníctva pred vyhlásením konkurzu, ktoré dosiaľ neskončilo, vstupuje správca do konania namiesto úpadcu dňom vyhlásenia konkurzu, ak nezačalo takéto konanie, je povinný bez meškania takýto návrh podať namiesto úpadcu.

Základným účinkom vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu je strata oprávnenia úpadcu nakladať s majetkom podstaty a strata oprávnenia na výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty a prechod týchto oprávnení na správcu podstaty. V zásade platí, že správca podstaty je vo vzťahu k majetku, ktorý patrí do podstaty, oprávnený robiť úkony, na ktoré by bol inak oprávnený úpadca. Činnosť správcu má smerovať k naplneniu konečného cieľa konkurzu, ktorým je speňaženie majetku patriaceho do podstaty a pomerné uspokojenie veriteľov.

Z konštrukcie zákona o konkurze a vyrovnaní, najmä právnej úpravy konkurznej podstaty ( § 6 ZKV) je zrejmé, že konkurznú podstatu tvorí nielen majetok reálne vlastnený v čase vyhlásenia konkurzu, ale i taký majetok, ktorý v tomto čase existuje ešte len v potencionálnej rovine alebo bude nadobudnutý až počas konkurzu. Z logiky tejto právnej úpravy a najmä zo zákonnej povinnosti správcu konkurznej podstaty zúčastňovať sa namiesto úpadcu v konaní uvedených v § 14 ods.1 písm. c/ ZKV potom vyplýva, že sa môže

konkurzná podstata vedením súdneho konania začatého po vyhlásení konkurzu zvýšiť, rovnako aj znížiť.

Uvedené tak v spojení s ustanovením § 460 Obč. zákonníka znamená, že v dedičskom konaní, mohol úpadca urobiť len úkony týkajúce sa otázky, či dedičstvo odmieta s tým obmedzením, že dedičstvo mohol platne odmietnuť len so súhlasom správcu konkurznej podstaty. Ak úpadca dedičstvo neodmieta, potom platí, že dedičského konania sa zúčastní na miesto úpadcu jeho správca konkurznej podstaty a len správca je osobou spôsobilou uzavrieť dedičskú dohodu, resp. vykonať vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v rámci konania o dedičstve. Po vyhlásení konkurzu tak za úpadcu robí správca konkurznej podstaty a to buď podaním návrhu na súd na vyporiadanie, alebo vstupom do začatého konania o vyporiadanie namiesto úpadcu ( § 26 ZKV).

V posudzovanej veci odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že nepribral za účastníka toho, kto ním mal byť ( § 221 ods.1 O.s.p.) Túto okolnosť nemožno považovať za dôvod prípustnosti dovolania proti zrušujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. b/ O.s.p. Prípustnosť dovolania pri uplatnení dovolacích dôvodov podľa § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. nenastáva iba tvrdením dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté niektorou z týchto väd, ale dovŕši sa až vtedy, ak je dovolacím súdom zistené, že toto rozhodnutie takouto vadou skutočne trpí. Dovolateľ teda neopodstatnene namietal, že správca konkurznej podstaty úpadcu E. nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodit' z ust. § 237 a ani z ust. § 239 O.s.p. odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 243b ods.5 v spojení s § 218 ods.1 písm. c/ O.s.p., ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno týmto opravným prostriedkom napadnúť.

Úspešnému správcovi konkurznej podstaty ( § 142 ods. 1 v spojení s § 224 a § 243c O.s.p.) dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože nepodal návrh na ich priznanie ( § 151 ods. 1 O.s.p.).

**Poučenie:** Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.

**V Bratislave, 18. novembra 2010**

**JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.**

**predsedníčka senátu**

Za správnosť:

Hrčková Marta